PM

Till: **Fullmäktigeberedningen gällande den framtida väghållningen. INFÖR MÖTE 6, 2026-09-25**

Från: **Peo Nordlöf (V)**

Kopia: Får vidarebefordras om så önskas.

Datum: **2026-09-21**

SV: **PM 6.**

PM 6 – INFÖR MÖTE 6 2026-09-25

Hej i Beredningen. Här är några frågor vi inte hann med i våras som jag föreslår vi tar upp till behandling nu. Dels de bitar vi inte hann med vad gäller Nuläget och dels Planeringen av höstens arbete.

A. NULÄGET

1. Det finns byar som fått besked om att de inte får **slåtter och vinterskötsel 2026/2027** på grund av att processen med digital ansökan och kontraktskrivande inte är klar. Samt att berörda byar inte får ta del av avtalsmallen före ansökan.

Förslag 1.1: Beredningen föreslår KS att ge förvaltningen i uppdrag att tillse att alla som hade slåtter och vinterskötsel 2025/2026 också får det vintern 2026/2027.

Förslag 1.2: Alla vägföreningar och byar bör få ta del av avtalsmallen i förväg.

2. Enligt Brev till Vägföreningarna 2026-09-04. Dnr: KOS 2026/1069, har det nu gjorts en **ny kategorisering av alla**

enskilda vägar, samt att även vägar utanför **verksamhetsområdet** kan få bidrag. Samt att man börjar skriva avtal med vägföreningarna under september. Det finns två olika UTKAST till avtalsmallar.

Leksands kommun (2026-09-04), ***Information till dig som är med i en vägförening.***
Brev Dnr: KOS 2026/1069 Information till vägföreningar i Leksands kommun
Leksands kommun (2026), ***Utkast 1 – Avtal om Kommunalt stöd för enskild väg (1).***
AVTALSMALL UTKAST 1.pdf
Leksands kommun (2026), ***Utkast 2 – Avtal om Kommunalt stöd för enskild väg (2).***
AVTALSMALL UTKAST 2.pdf

Förslag 2.1: **Beredningen** och vägföreningarna/byarna bör få ta del av den nya kategoriseringen inom och utom verksamhetsområdet, på manuell karta.

Förslag 2.2: Innehållet i senaste Avtalsmallen bör behandlas i Beredningen före det att kontraktskrivandet börjar

Förslag angående Avtalsmallarna

* I utkasten till avtalsmallar framgår att förening kan vara huvudman för **Belysning**. Det skall förstås vara att kommunen är huvudman för Belysning. Då belysningen oftast inte är belägen inom vägområdet krävs även att den är reglerad i en förrättning om parterna skall kunna sluta avtal om den.

Förslag 2.2.1: Beredningen rekommenderar att det i avtalen skall framgå att det är *Kommunen som är huvudman för belysningen.*

* I utkasten framgår att föreningarna under avtalstiden skall **överlåta statliga vägbidrag till kommunen** alternativt att avräkning skall ske från det bidrag kommunen beviljat. Detta blir fel eftersom kommunen inte kommer att utföra de krav som Trafikverket ställer på vägar för att erhålla driftsbidrag. Trafikverkets bidrag är beräknade utifrån fler åtgärder än de driftåtgärder som kommunen för närvarande har med i

avtalsförslagen. Kommunen kommer inte att påföra slitlagergrus, dikning och stenrensning som Trafikverket kräver i sin syn vid underlaget för driftsbidrag.

Förslag 2.2.2: Beredningen föreslår att vid avtalstecknande där överlämnande av Trafikverkets bidrag till kommunen så skall vid skötsel kommunen åta sig att **genomföra alla de åtgärder som Trafikverket förutsätter** och vid kommunalt bidrag så skall inte hela det statliga bidraget räknas bort.

* I utkasten till avtalsmallen står inget om **dagvattenbrunnar.** Med tanke på vad som händer i Falun där kommunen vill påföra vägföreningar ansvaret för dagvattenbrunnar vilket vållar protester, så är det bra att stämma i bäcken.

Förslag 2.2.3: Beredningen bör rekommendera att dagvattenbrunnar **inte** bör ingå i föreningarnas ansvar utan att det är kommunen som tar ansvaret för dessa.

* I utkasten står det *”Parterna är införstådda med att Kommunen varken har **rätt** eller skyldighet att vidta standardförbättrande åtgärder eller ombyggnationer av de vägar som omfattas av Avtalet. Med standardförbättrande åtgärd avses en åtgärd som ökar vägens kvalitet, exempelvis avseende linjeföring, trafiksäkerhet, bärighet eller ytskikt.”* Detta är sakligt sett fel. Utan det är en **avtalsfråga** mellan kommunen och föreningen. Dessutom har vi ännu inte behandlat hur ”underhållsskulderna” skall regleras i framtiden.

Förslag 2.2.4: Beredningen föreslår att det i avtalen istället skall stå ungefär så här: ***”I detta avtal ingår inte standardförbättrande åtgärder…”***

3. Dags för en **oberoende och professionell besiktning** av de enskilda vägar där kommunen förvaltade väghållningen fram till

1/6 2025. Vi har konstaterat att det finns ett ”upprustningsbehov” på en del av berörda vägar. Kallas också för ”eftersatt underhåll” som skapat ”underhållsskulder”. Någon fullständig kartläggning har inte gjorts sedan SWECO gjorde en besiktning på uppdrag av kommunen 2003. Den resulterade i **statusklassning och prislappar för alla vägar presenterade i besiktningsprotokoll och kartor.**

Besikta vägarna med vedertagen metod.pdf

2_Inventering_2003 pm.doc

Förslag 3.1: Beredningen föreslår KS att nu beställa en oberoende och professionell besiktning av de 333 kilometer enskilda vägar som haft kommunal förvaltning samt eventuellt tillkommande vägar inom Verksamhetsområdet utifrån förvaltningens bedömning.

Förslag 3.2: Besiktningen bör utföras ungefär som 2003 års besiktning och resultera i **Statusklassning, Prislappar, kartpresentation och föreslagen prioriteringsordning.**

B. PLANERING AV HÖSTENS ARBETE - Schemaläggning.

1. Gå igenom vad ett skötselregelverk och avtal som innehåller **både Drift och Underhåll**, kan innehålla. Utgångspunkt kan vara

Trafikverket (2019), ***Drift och underhåll av enskilda vägar****.* Publikation 2019:186. ISBN: 978-91-7225-539-0. https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1366067/FULLTEXT02.pdf

Fändriks, Johan (2025), ***Regelverk för kommunal väghållning av enskilda vägar***. Regelverk för kommunal väghållning av enskilda vägar

1.1 I samband med detta reda ut **Definitionsbeskrivningar** – ev använda samma som Trafikverket.

2. Systematiskt behandla alla **lagda motioner** med väganknytning.

3. **Träffa kommuner** med planer och genomförande av att successivt ändra huvudmannaskap från enskilt till kommunalt för tät bebyggelse. Förslagsvis Ljusdal, Ekerö, Halmstad, Båstad.

4. Med utgångspunkt från den besiktning som (förhoppningsvis) genomförts diskutera **hur upprustningsbehov, underhållsskulder, skall tas om hand och finansieras.**

4.1 Även diskutera organisationsformen för **ett väg- och gatukontor** och

4.2 behovet av en **långsiktig plan.**

5. Bygga **scenarier**

6. **Konsekvensanalys: (samhällsekonomiskt och fördelningsmässigt**) av 1/6 2025 samt kommande scenarier.

5.1 Gå igenom konsekvensanalysen i
Nordlöf, Peo (2024:1), ***Drift- och underhållskostnad för 33 mil samfälld väg i Leksand*** 2.5.2 Drift Underhåll Samfällda vägar Leksand.pdf

5.2 Vid behov beställa ny konsekvensanalys för 1/6 2025

5.3 Göra konsekvensanalyser av föreslagna scenarier.

/fin/

Källor

Boverket (2026), ***PBL KUNSKAPSBANKEN – en handbok om plan- och bygglagen.*** **Webbaserad**. https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/

Egenskapsbestämmelser om huvudmannaskap**:** Egenskapsbestämmelser Huvudmannaskap - PBL kunskapsbanken - Boverket

Gatukostnader: Gatukostnader - PBL kunskapsbanken - Boverket

Huvudmannaskap och planbestämmelser: Huvudmannaskap och planbestämmelser - PBL kunskapsbanken - Boverket

***Användning av allmän plats**:* Användning av allmän plats - PBL kunskapsbanken - Boverket

***Kommunens rätt att lösa in mark**:* Kommunens rätt att lösa in mark - PBL kunskapsbanken - Boverket

***Rätt att kräva inlösen*:** Rätt att kräva inlösen - PBL kunskapsbanken - Boverket

Byarnas viljeförklaring (2022), *Viljeförklaring rörande ansvaret för Leksands byvägar.* Microsoft Word - Viljeförklaring, från möteet 22 juni i Tibble bystuga.doc

Ejeros, Krister et al (2025), ***Medborgarförslag om vad skötselavtal för Drift och Underhåll av enskild väg i Leksand bör innehålla.*** Drift och underhållsavtal i Leksand Medborgarförslag-3.pdf

Danielsson Håkan (2008), ***Framtida väghållningsansvar i Leksand***. SWECO VIAK AB. Uppdragsnummer 159062000. Leksandsbostäder AB. Microsoft Word - RA_FRAMTIDA VÄGHÅLLNINGSANSVAR_1.0

Fändriks, Johan (2025), ***Regelverk för kommunal väghållning av enskilda vägar***. Regelverk för kommunal väghållning av enskilda vägar

Fändriks, Johan (2024-01-12), *Motion från Bygdepartiet om enskilda vägar.* Bygdepartiets motion om enskilda vägar.pdf

Gunnarsson, Tobias (2015), *Kommunalt övertagande av huvudmannaskap för allmän plats.* Lunds Tekniska högskola. Microsoft Word - Exjobb enligt mall 05-04.docx

Härjedalens Kommun (2026), *Granskning av överlämning av vägskötsel.* Azets. Granskning av överlämning av vägskötsel

Knutsson, Douglas (2025), *Balans på slak lina – En rapport om hur otydlighet kring resurssättning i den nationella och kommunala ekonomin påverkar välfärdens verksamheter.* Kommunal. https://www.kommunal.se/nyhet/balans-pa-slak-lina-ny-rapport-om-valfardens-finansiering

Kommunal (2019), *Skatteväxling för välfärden – ett idéprogram.* https://www.kommunal.se/valfardsskatt

Kristdemokraterna (2023-04-20), *Motion Översyn av vägarnas huvudmannaskap i hela kommunen.* Motion om översyn av vägarnas huvudmannaskap i hela kommunen

Kristdemokraterna (2023-04-20), *Motion om Ytterligare tid för avtalstecknande med kommunen.* Motion om ytterligare tid för avtalstecknande med kommunen

Kummu, Markus (2022-11-24), ***Motion om vägfrågan, Vänsterpartiet Leksand.*** Vänsterpartiets motion om vägfrågan.pdf

Lag (1973:1150) ***om förvaltning av samfälligheter***. https://lagen.nu/1973:1150

Lantmäteriet (2025-01-13), ***Förrättningskostnader Leksand.*** LM AL-förrättningar Leksand 2025 01 13.pdf

Lantmäteriet (2024-01-03), ***Handbok AL – Anläggningslagen.*** Lantmäteriet Division Fastighetsbildning**.** https://www.lantmateriet.se/globalassets/om-lantmateriet/rattsinformation/handbocker/handbok-al.pdf

Lantmäteriet och Leksands kommun (2018-05-21), ***Minnesanteckningar från planeringsmöte om förrättningsärende W18272.*** Minnesanteckningar_180521_möte_med_Leksands_kommun_ärende_W18272.pdf

Lantmäteriet och Leksands kommun (2018-12-07), ***Ansökan om vägförrättning W19272 (inklusive val för förrättningskostnaderna)*****.** Ansökan.pdf

Leksands kommun (2026-02-22) ***Fullmäktigeberedning Framtidens väghållning Nulägesbeskrivning.*** Dnr: KOS 2025/1495 Fullmäktigeberedning Framtidens väghållning

Leksands kommun (2026), ***Utkast 1 – Avtal om Kommunalt stöd för enskild väg (1).*** AVTALSMALL UTKAST 1.pdf

Leksands kommun (2026), ***Utkast 2 – Avtal om Kommunalt stöd för enskild väg (2).*** AVTALSMALL UTKAST 2.pdf

Leksands kommun (2026-09-04), ***Information till dig som är med i en vägförening.*** Brev Dnr: KOS 2026/1069 Information till vägföreningar i Leksands kommun

Leksands kommun (2026-03-11), ***Svarsbrev Ansökan om alternativ vägorganisation.*** Dnr 2026/197. Svarsbrev ansökan om kommunalt stöd till enskilda vägar i Västannor-Smendby 2026-03-11.pdf

Leksands kommun (2025:1), ***Mailkonversation gällande Enskilda vägar, återkoppling organisationsfrågor och tolkning av Lag (1921:299) om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.*** VESTERLINS OM BYSAMFÄLLIGHET BILDAD ENLIGT ÄLDRE LAG-5.pdf

Leksands kommun (2025:2), ***Regelverk för kommunalt stöd till enskilda vägar*****.** Dnr: 2016/716. Regelverk kommunalt stöd

Leksands kommun (2025:3), ***Regler för kommunalt stöd till upprustning av enskilda vägar*****.** Dnr: 2016/716. Regler kommunalt stöd_upprustning

Leksands kommun (2024), *Årsredovisning 2024*. Årsredovisning Leksands kommun 2024.pdf

Leksands kommun (2022), Kommunfullmäktige 2022-06-27 §57 *Upphörande av Leksands kommuns skötsel av enskilda vägar*. Upphörande av Leksands kommuns skötsel av enskilda vägar Kf 2022-06-27 § 57.pdf

Leksands kommun och Leksands bostäder (2021-04-30), *Anvisning för grävning i gator, vägar och allmän mark*. Grävanvisning 2021-04-30

Leksands kommun (2019), *Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar.* Antagna av KF 2019-06-12 § 37**.** PM

Leksands kommun (2017-12-11), *De enskilda vägarna i Leksands kommun – delbeslut om ansökan om lantmäteriförrättning (rätten att tacka nej till förrättning) samt Förändring av huvudmannaskapet för vägar i norra Leksands tätort*. De enskilda vägarna i Leksands kommun - delbeslut om ansökan om lantmäteriförrättning, Förändring av huvudmannaskap för vägar i norra Leksands tätort Ks 2017-12-11 § 177 och § 178.pdf

Leksands kommun (2017), *Informationsfilm vägfrågan (rätten att tacka nej till förrättning).* Microsoft Word - Ur filmen Vägfrågan v2.doc

Leksand (2016), *Vägar i Leksands kommun. PDF av 13 ppt bilder.*
Informationsmaterial från arbetsgrupp Leksands kommun enligt uppdrag av kommunchef Göran Wigert. Inkl. bedömning av investeringsbehovet.
VAGARLEKSANDSKOMMUN.pdf

Leksands kommun (2004), *STATUS_VÄGNÄT_2003. Besiktningen av Leksands vägar. Inkl. beräkning av underhållsskulden*. Microsoft PowerPoint - STATUS_VÄGNÄT_2003 - Kompatibilitetsläge

Leksands kommun, sammanträdesprotokoll (29.12.1972). Dnr 503/72 § 107. *Väghållning. Att fr.o.m 1973 överta den enskilda väghållningen.* KF 1972 med PM.pdf

Ljusdals kommun (2024-09-0203-14), *Strategi för väghållningsansvar.* Strategi för väghållaransvar Ljusdal, antagen KF 2019-06-10 § 84.pdf

Mora Kommun (webb 2026-02-06), ***Intagande av enskild väg i kommunalt underhåll.*** https://morakommun.se/trafik-och-infrastruktur/trafik-gator-och-parkering/intagande-av-vag-i-kommunalt-underhall.html

Mäklarsmart (2026), ***Kommunal fastighetsavgift: En komplett guide.***
https://www.xn--mklarsmart-q5a.se/guide/kommunal-fastighetsavgift

Nordlöf, Peo (2026:1*), PM1 Inspel och förslag till möte med fullmäktigeberedningen om framtidens väghållning 2026-03-13*. 260313 PM1 Inspel och Förslag till Beredningen 260313 Peo.pdf

Nordlöf, Peo (2026:2), ***PM2 Förslag inför Folkomröstningen. Skillnaden mellan kommunalt huvudmannaskap och intagande i Kommunal väghållning*.** 260313 PM2 Inför Folkomröstning Peo.pdf

Nordlöf, Peo (2026:3), ***PM3 Revidera Regelverk och Avtal.*** 260313 PM3 Revidera Regelverk o Avtal Peo.pdf

Nordlöf, Peo (2026:4), ***PM4 Önskemål om nulägesbeskrivningen och förslag till beredningsgruppens beslut till Möte 2.*** 260331 PM4 FÖRSLAG TILL BEREDNING 2 Peo.pdf

Nordlöf, Peo (2025), ***Negativa kostnadseffekter vid privata vägavgifter istället för att betala via skatten. Räkneexempel*.** RÄKNEEXEMPEL VÄGAVGIFTER ORÄTTVISARE ÄN SKATT.pdf

Nordlöf, Peo (2024:1), ***Drift- och underhållskostnad för 33 mil samfälld väg i Leksand*** https://peo-nordlof.webnode.se

Nordlöf, Peo (2024:2), ***Kapitel 7 2003 års besiktning av Leksands vägar. Drift- och underhållskostnader för 33 mil samfälld väg i Leksand*** 2.5.2 Drift Underhåll Samfällda vägar Leksand.pdf

https://peo-nordlof.webnode.se'

Nordlöf, Peo (2024-06-03), ***Granskningsrapport av "Enskilda vägar i Leksands kommun – Möjligheter för en kommun att bidra till enskild väghållning".***
Granskningsrapport Enskilda vägar i Leksands kommun Siljansnäs 3 juni 2024.pdf'

Nordlöf, Peo (2021), ***Transportekonomi – termer förklarade på ett enklare sätt: Med engelsk-svensk ordlista.*** Trafikverket Publikation 2021:121. Transportekonomi – termer förklarade på ett enklare sätt : Med engelsk-svensk ordlista

Norrköpings kommun (2023), ***Kommunalt övertagande från vägförening.***
Kommunalt övertagande från vägförening - Norrköpings kommun

Plan- och bygglag (2010:900) https://lagen.nu/2010:900

Regeringens proposition 2007/08:27, ***Avskaffad statlig fastighetsskatt, m.m.*** Regeringens proposition 2007/08:27

REV Informerar – Riksförbundet Enskilda vägars informationshäfte, ***Huvudmannaskapsfrågan.*** Kommunalt huvudmannaskap REV.pdf

Riksrevisionen (2022), ***Statens finansiering av kommunerna – fördelningen av den kommunala fastighetsavgiften och riktade statsbidrag.*** RIR 2022:1. Statens finansiering av kommunerna – fördelningen av den kommunala fastighetsavgiften och riktade statsbidrag

SCB och Lantmäteriet (2023-12-31), ***Statistik och Kartor över 9 Tätorter och 13 Småorter, med tät bebyggelse, i Leksands kommun.*** TÄT BEBYGGELSE LEKSAND 20231230 2.pdf

SOU 2026:20, ***Belägg för broms? Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser.*** Regeringskansliet. Belägg för broms? - Regeringen.se

SOU 1921:2, ***Lag om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.*** Sveriges riksdag. LAG OM FÖRVALTNING AV BYSAMFÄLLIGHETEROCH DÄRMED JÄMFÖRLIGA SAMFÄLLDAÄGOR OCH RÄTTIGHETER (Statens offentliga utredningar 1921:2) | Sveriges riksdag

SWECO och Leksands bostäder o Leksands kommun (2003), ***Besiktning av Leksands vägar.*** Microsoft PowerPoint - STATUS_VÄGNÄT_2003 - Kompatibilitetsläge

Svegsbygden.se (2026)

19 mars ***Väghaveriet i Härjedalen – ett politiskt misslyckande,*** Väghaveriet i Härjedalen – ett politiskt misslyckande - Svegsbygdens.se

16 mars ***Granskning slår fast: Väghaveriet i Härjedalen – kritikerna fick rätt,*** Granskning slår fast: Väghaveriet i Härjedalen – kritikerna fick rätt - Svegsbygdens.se

Svenskt Näringsliv (2024), ***Nollställ underhållsskulden – en rapport om varför underhåll av transportinfrastrukturen är viktigt, tillväxteffekter och vad som bör prioriteras.*** Nollställ underhållsskulden – En rapport om varför underhåll av transportinfrastrukturen är viktigt, tillväxteffekter och vad som bör prioriteras

Svenskt Näringsliv (2023), *Hur underhållsskulden på Sveriges vägar och järnvägar påverkar näringslivet*. Ramböll; Fredrik Gullberg, Joel Jensen, Sofia Nyström och Hector Catasús. Hur underhållsskulden på Sveriges vägar och järnvägar påverkar näringslivet

Sveriges Kommuner och Regioner (2026), *Ekonomirapporten maj 2026 – Om kommunernas och regionernas ekonomi.* Ekonomirapporten maj 2026

Sveriges Kommuner och Regioner (2025), *Ekonomirapporten oktober 2026 – Om kommunernas och regionernas ekonomi.* Ekonomirapporten oktober 2025

Sveriges Kommuner och Regioner (2023), *Det förstärkta folkinitiativet – Trender och erfarenheter från folkinitiativ och folkomröstningar.* ISBN: 978-91-8047-210-4. https://extra.skr.se/download/18.3e4bda3818beb99b39e1b6f8/1700658546828/Forstarkta-folkinitiativet-2023.pdf

Sveriges kommuner och regioner (2019:1*), Bära eller brista – Handbok i tillståndsbedömning av belagda gator och vägar*. ISBN: 978-91-7585-802-9. Bära-eller-brista.pdf

Sveriges kommuner och regioner (2019:2), *bilaga 1 Underlag för avtal om enskild väghållning, Väghållningens juridik.* ISBN: 978-91-7585-700-8 Väghållningens juridik | SKR Webbfamilj | SKR

Sveriges kommuner och landsting (2019:3), *Väghållningens juridik.* ISBN: 978-91-7585-700-8. Väghållningens juridik | SKR Webbfamilj | SKR

Sveriges kommuner och landsting (2016), *Skulden till underhåll. Det kommunala underhållsbehovet för gator, broar och belysning*. ISBN/Bestnr: 978-91-7585-446-5. SKL Skulden till underhåll

SWESTAT, *Skattekraft*: Kommunerna Med De Rikaste Invånarna i Kronor per Månad (Skattekraft)

Trafikverket (2025:1), *Driftindex Väghållning*. Trafikverkets infrastrukturindex – används av kommuner, regioner och entreprenörer för att göra egna beräkningar.

Trafikverket (2025:2), *Handbok – Statsbidrag till enskild väghållning*. Publikation 2024:176. ISBN: 978 91-8045-383-7. https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1937094/FULLTEXT01.pdf

Trafikverket (2025:3), *Återta eftersatt underhåll i Vidmakthållande Väg: Underlagsrapport till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026 - 2037.* Publikation 2025:113. Vidmakthållande Väg - Underlagsrapport till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Trafikverket (2025:4), *Planförslagens samlade effekter: Transportinfrastruktur 2026 – 2037.* Publikation 2025:118. https://trafikverket.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A2017022&dswid=-4016

Trafikverket (2024), *Vilken princip används för väghållaransvarets fördelning?* PRINCIP FÖR VÄGHÅLLARANSVARETS FÖRDELNING.pdf

Trafikverket (2023), *Väghållaransvar – Process för ett förändringsärende. – Vilken princip används för väghållaransvarets fördelning. – Översyn kommunala väghållningsområden*. https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/vag/vem-ansvarar-for-vagen/

Trafikverket (2021), *Handbok Projektering och byggande av enskilda vägar.* Publikation 2021:089 https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1547645/FULLTEXT02.pdf

Trafikverket (2019), *Drift och underhåll av enskilda vägar*. Publikation 2019:186. ISBN: 978-91-7225-539-0. https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1366067/FULLTEXT02.pdf

Trafikverket (2012-10-22), *Översyn av väghållaransvar.* 2013:043 ISBN: 978-91-7467-455-2. https://trafikverket.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=9413&pid=diva2%3A1363555

Valmyndigheten – *Valmaterial för kommuner:* https://valcentralen.val.se/kommun/valmaterial-for-kommuner

Vesterlins och Leksands kommun (2025), *Mailkonversation om Enskilda vägar och bysamfälligheter enligt Lag (1921:299).* VESTERLINS OM BYSAMFÄLLIGHET BILDAD ENLIGT ÄLDRE LAG-5.pdf

Vesterlins (2025-03-12), *Leksand och de enskilda vägarna (Leksands olika alternativ inför 2025-06-01).* 20250312 Presentation slutlig

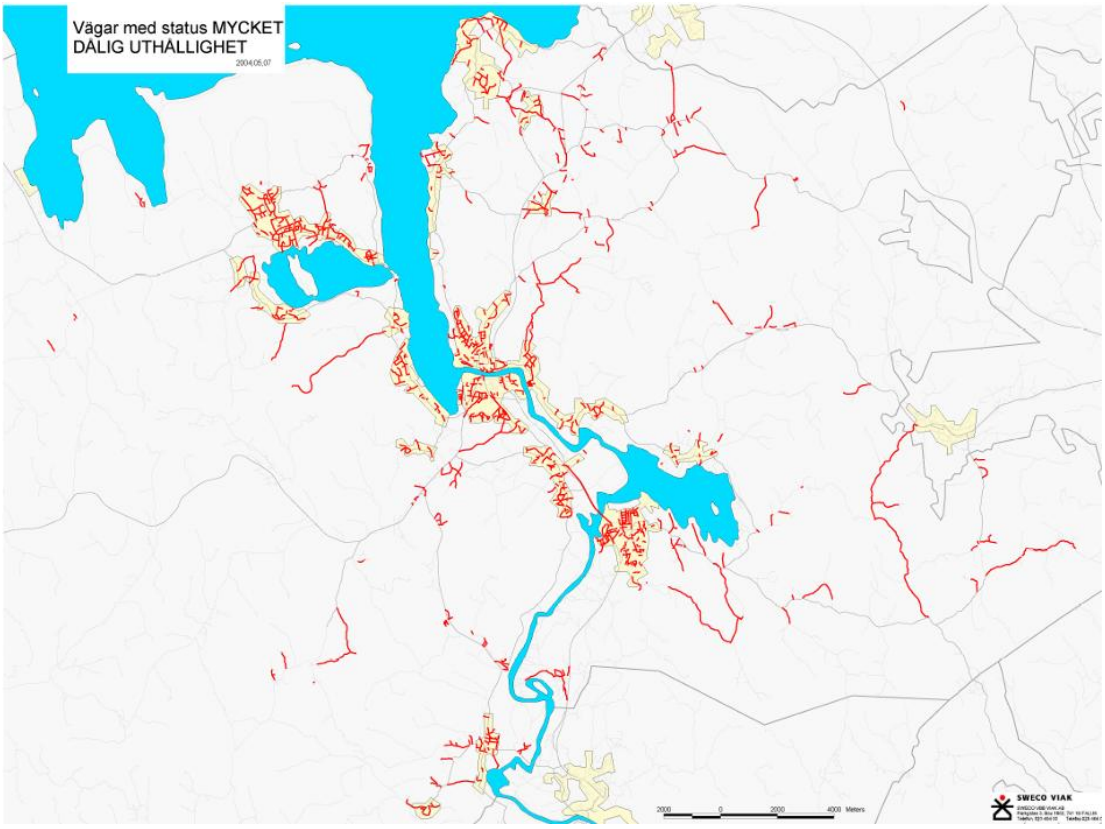
Värmdö kommun (2017), ***Kommunalisering av vägar i Värmdö.*** Dnr 2017KS/0535. https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1905079

Övrigt källmaterial

FOLKOMRÖSTNINGEN	RÖSTER tot	Procent tot	RÖSTER JA/NEJ	Procent JA/NEJ
Bör kommunen verka för att kunna erbjuda stöd till enskilda vägar enligt gällande rätt, regelverk och avtal?	**7644**	**82,7%**	**7644**	**94,0%**
1. ja, men åtagandet får inte innebära neddragning av kommunal välfärd	3459	**37,4%**	3459	**42,5%**
2. ja, även om åtagandet innebär neddragning av kommunal välfärd	4185	**45,3%**	4185	**51,5%**
3. nej, jag anser att vägs ägare ska stå för kostnaderna.	487	**5,3%**	487	**6,0%**
4. Avstår	1015	11%		
Godkända	9146	98,9%		
Ogiltiga	101	1,1%		
Valdeltagande/ JA eller Nej	9247	**70,3%**	8131	**61,8%**
FOLKINITIATIVETS TEXT: Ska kommunen ansvara för att de enskilda vägarna inom och mellan byarna erbjuds att omgående intas i kommunal väghållning (drift, underhåll, reparationer, och reinvestering) via regelverk och avtal? JA/NEJ				

STATUSKLASSNING AV VÄGNÄTET					
standard	**meter**	**%**	**Mål 2014**	**MÅL 2009**	**Definition**
God uthållighet	**40680**	**10,6**	**50,0**	**30,0**	**Grusvägsklass 1 med dikesklass 0, 1, 2 eller Beläggningsklass 1 med dikesklass 0, 1, 2 eller Beläggningsklass 2 med dikesklass 1**
Dålig uthållighet	**100461**	**26,1**	**30,0**	**25,0**	**Grusväg klass 1 med dike klass 3 eller Grusvägsklass 3 med dikesklass 1 eller Beläggningsklass 1 med dike klass 3 eller Beläggningsklass 2 med dikesklass 0, 2, 3**
Mycket dålig uthållighet	**244326**	**63,4**	**20,0**	**45,0**	**Grusvägsklass 3 med dikesklass 0, 2, 3 eller Beläggningsklass 3 med dikesklass 0, 1, 2, 3**
Totalt	**385467**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	

Tabell: Statusklassningen från besiktningen av de vägar där Leksands kommun ansvarade för väghållningen 2003, avser både enskilda vägar och kommunala. Besiktningen innehåller även beräknad årskostnad för att successivt återställa de vägar som har en underhållsskuld på grund av eftersatt underhåll.

Standard på beläggning hos Belagd väg								
	meter	%	MÅL 2014	Mål 2009	Definition	kr/löpm	Årskostand vid nybeläggning vart 25:e år (4% /år)	Extra årskostnad för att nå målen
	56				Fel typ angiven			
	30932	16,4	50,0	35,0	Typ 1 = bra inget behov av åtgärd.			
	62822	33,3	30,0	30,0	Typ 2 = Krackelering, sprickor, sättningar lokalt på delsträckan (<1/4 av ytan).			
	95064	50,3	20,0	35,0	Typ 3 = "Torr", Krackelering, sprickor, sättningar på större delen av delsträckan.	400 kr	3 021 088 kr	2 265 816 kr
	188818	100,0	100,0	100,0	400 kr är ett medelvärde av billigare (130 kr /lm) och dyrare (600 kr/lm) beläg			

Standard på beläggning hos Grusvägar								
	meter	%	MÅL 2014	Mål 2009	Definition	kr/löpm	Årskostnad vid nytt slitlager vart 5: eår	Extra årskostnad för att nå målen
	522				Fel typ angiven			
	42760	21,9	80,0	50,0	Typ 1 = Inget behov av nytt väggrus			
	304	0,2			Fel typ angiven			
	152144	77,9	20,0	50,0	Typ 3 = Behov av nytt väggrus, mycket lös sten i ytan på vägen eller grus saknas	35 kr	1 366 456 kr	409 937 kr
	195208	100,0	100,0	100,0				

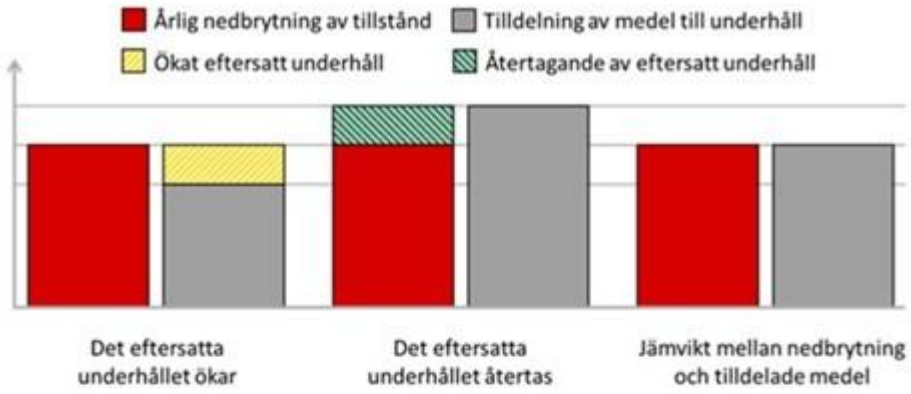
Standard på vägdiken hos GRUSVÄGAR								
	meter	%	MÅL 2014	Mål 2009	Definition	kr/löpm	Årskostnad vid dikesren./dikning vart 5:e år	Extra årskostnad för att nå målen
	4483	2,8	40,0	20,0	Klass 1 = fyller funktion, inget behov av åtgärd			
	25458	15,7	40,0	30,0	Klass 2 = fyller sin funktion, igenvuxet, står ofta vatten i diket, behov av dikesrensning			
	131934	81,5	20,0	50,0	Klass 3 = fyller inte sin funktion, behov av dikning	70 kr	2 266 250 kr	453 250 kr
					Dikesrensning	25 kr	809 375 kr	161 875 kr
	161875	100,0	100,0	100,0				

Standard på vägdiken BELAGD VÄG								
	meter	%	MÅL 2014	Mål 2009	Definition	kr/löpm	Årskostnad vid dikesren./dikning vart 10:e år	Extra årskostnad för att nå målen
	5000	4,1	40,0	20,0	Klass 1 = fyller funktion, inget behov av åtgärd			
	46075	37,9	40,0	35,0	Klass 2 = fyller sin funktion, igenvuxet, står ofta vatten i diket, behov av dikesrensning			
	70655	58,0	20,0	45,0	Klass 3 = fyller inte sin funktion, behov av dikning	70 kr	852 110 kr	340 844 kr
					Dikesrensning	25 kr	304 325 kr	121 730 kr
	121730	100,0	100,0	100,0				

	Underhålls-skulden	Behov inkomster om allt skall betalas via privata vägavgifter
Försiktigt beräknad underhållsskuld p.g.a. eftersatt underhåll, 33 mil enskilda samfällda boendevägar. Prisnivå 2025	**ca 340 miljoner kronor**	ca 516 miljoner kronor
Beräknad underhållsskuld / Beräknat behov	75%	
Kommunal skattesats 2026		34,093

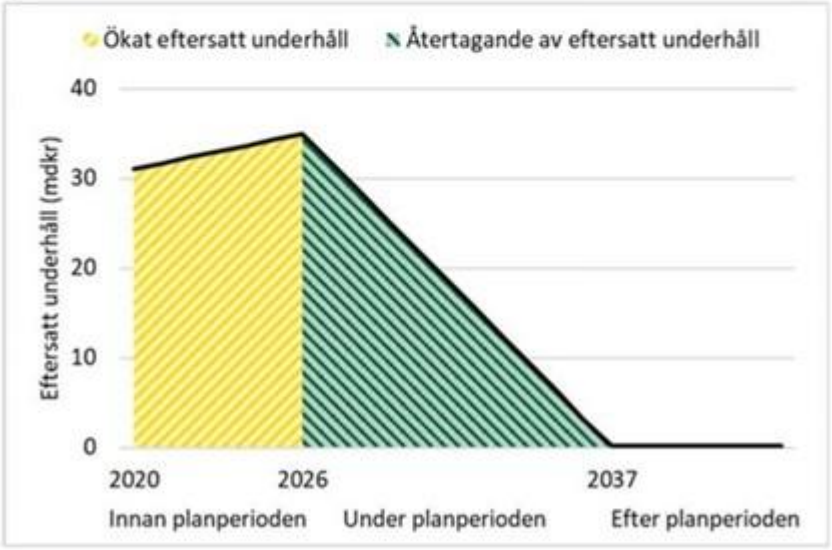
Tabell: Försiktigt beräknad underhållsskuld 2025 i förhållande till Besiktningen samt inkomstbehov vid privatisering av underhållsskulden. Källor: Leksands kommun 2004, Nordlöf 2024, Driftindex Väghållning 2025.

Schematisk figur – eftersatt underhåll

Figur 1 Schematisk figur som beskriver underhållets nivå och dess påverkan på det eftersatta underhållet.

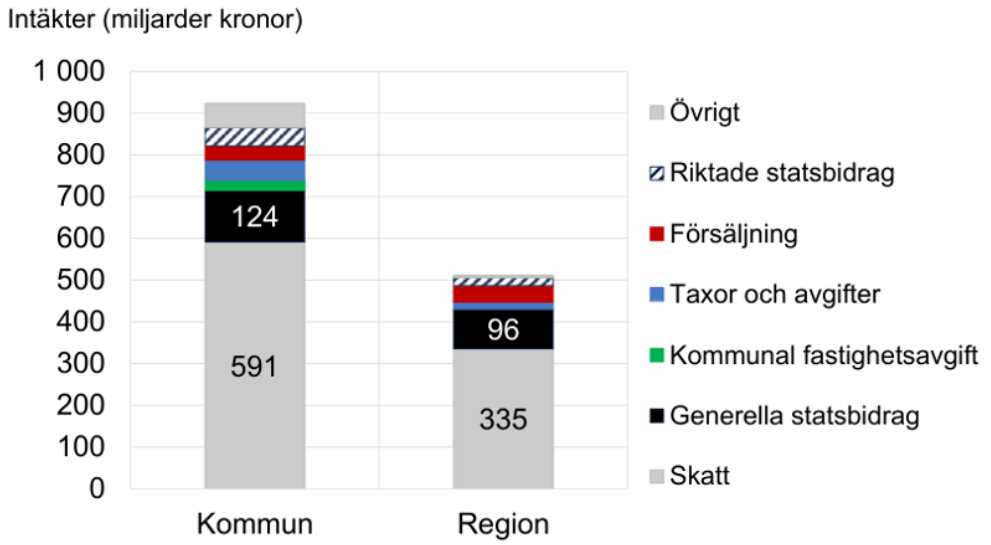
Schematisk figur – återtagande av eftersatt underhåll under planperioden

Figur 2 Schematisk figur som beskriver planförslagets återtagande av det eftersatta underhållet.

Schematisk figur. Från Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026 – 2037. Visar hur Trafikverket successivt under en tolvårsperiod fått i uppdrag att år för år åtgärda de statliga vägar som har en underhållsskuld på grund av eftersatt underhåll.

Figur 3.1 Intäkter i kommuner och regioner 2024

Källa: SCB/Räkenskapssammandraget.

Ur SOU 2026:20 Belägg för broms?

Ur Bugetprop 2026 2025/26:1

Tabell 9.10 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor om inte annat anges. Utfall 2024, prognos 2025–2028

	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	**1 489**	**1 535**	**1 602**	**1 658**	**1 703**
Utveckling i procent	5,0	3,1	4,4	3,5	2,7
Skatter	928	965	1 008	1 060	1 101
Kommunal fastighetsavgift	24	25	26	27	28
Statsbidrag exkl. kompensation för mervärdesskatt	285	284	297	290	282
varav generella bidrag	*168*	*167*	*174*	*175*	*177*
varav riktade bidrag	*117*	*117*	*122*	*115*	*105*
Kapitalinkomster	23	22	20	18	18
Övriga inkomster[1]	228	239	251	263	275
varav kompensation för mervärdesskatt	*90*	*94*	*97*	*99*	*102*
Totala utgifter	**1 543**	**1 552**	**1 627**	**1 683**	**1 740**
Utveckling i procent	4,4	0,6	4,8	3,5	3,4
Konsumtion	1 240	1 251	1 315	1 363	1 421
Investeringar	179	177	178	182	186

	2024	2025	2026	2027	2028
Transfereringar	97	99	112	120	119
Övriga utgifter[2]	27	24	21	18	15
Finansiellt sparande	**-55**	**-17**	**-25**	**-26**	**-37**
Procent av BNP	-0,9	-0,3	-0,4	-0,4	-0,5
Resultat efter finansiella poster	**6**	**40**	**40**	**43**	**31**
Procent av skatter och generella statsbidrag	0,5	3,5	3,4	3,5	2,5

Anm.: Beloppen är avrundade och summerar därför inte alltid till totalen.

[1] Kommunsektorns kompensation för mervärdesskatt är inkluderad i övriga inkomster men inte i statsbidragen.

[2] Inkluderar nettoköp av fastigheter. Eftersom försäljningen vanligtvis överstiger köp är denna nettopost negativ, vilket minskar de redovisade utgifterna med några miljarder kronor per år.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Kommunsektorns inkomster	2024 utfall		2026 prognos		2028 prognos	
Skatt	928	62%	1008	63%	1101	65%
Kommunal fastighetsavgift	24	1,6%	26	1,6%	28	1,6%
Statsbidrag	285	19,2%	297	18,5%	282	16,5%
Kapitalinkomster	23	1,5%	20	1,2%	18	1,1%
Övrigt	228	15,3%	251	15,7%	275	16,1%
	1488	100%	1602	100%	1704	100%

Bearbetning Peo

Befolkningsstatistiken Leksand 2023-12-30. Källa: SCB

Tätortskod	Tätort	Befolkning 2023-12-31	Landareal i hektar 2023	Befolknings-täthet 2023-12-30
2029TC106	**Leksand** (Från Lima Romma)	**6 505**	956	680
2029TB105	**Insjön**	**2 110**	386	547
2029TB107	**Siljansnäs**	**1 297**	464	279
2029TB108	**Tällberg Plintsberg**	**933**	589	158
2029TB104	**Häradsbygden**	**713**	201	354
2029TB109	**Västanvik** Karlsarvet Grytnäs	**516**	244	212
2029TB102	**Djura Fors**	**382**	125	305
2029TB103	**Hjortnäs och Sunnanäng**	**341**	215	159
2029TB101	**Alvik Almo**	**315**	168	188
82%	***TÄTORT***	***13 112***		
Småortskod	**Småort**	**Befolkning 2023-12-31**	**Landareal i hektar 2023**	**Befolknings-täthet 2023-12-30**
2029SB122	**Heden, Åkersbodarna**	**168**	62	273
2029SB134	**Rönnäs**	**160**	106	150
2029SB132	**Sätra (Åls distrikt)**	**145**	40	362
2029SB127	**Styrsjöbo**	**125**	75	167
2029SB125	**Ytterboda o Överboda**	**123**	91	135
2029SB117	**Bergsäng**	**109**	119	92
2029SB131	**Ål-Kilen**	**109**	36	303
2029SB124	**Hjulbäck**	**107**	78	138
2029SB116	**Torrberg**	**86**	46	186
2029SB117	**Sjugare**	**71**	30	235
2029SB129	**Söder Rälta**	**67**	26	260
2029SB132	**Sätra (Leksands distrikt)**	**61**	46	133
2029SB119	**Norr Lindberg**	**51**	33	155
9%	***SMÅORT***	***1 382***		
90,3%	**TÄTORT + SMÅORT**	**14 494**		
9,7%	**Mindre BYAR**	**1 549**		
TOT	**Leksands Kommun**	**16 043**		

Definitioner

Källa: SCB, https://www.scb.se/MI0810 Publicerat 2024-11-28
Statistisk tätort: bebyggelseområde med minst 200 folkbokförda invånare och tät bebyggelse **Statistisk småort: bebyggelseområde med 50 till 199 folkbokförda invånare och med tät bebyggelse**
Befolkning: Befolkning folkbokförd på adress inom statistiska tätorter och statistiska småorter 2023-12-30
Befolkningstäthet: Antal folkbokförda invånare dividerat med tätortens landareal i kvadratkilometer

Bilaga Befolkningsstatistik Leksand

Karta med Leksands Tätorter och Småorter. Källa: Lantmäteriet

Valdistrikt 2022	Röstberättigade	Andel
Leksandsnoret	1546	12%
Edshult Åkerö Övermo mfl	1637	13%
Leksand Ö	1170	9%
Leksand V	1823	14%
Häradsbygden Heden Djura	1588	12%
Insjön V Ål-Kilen	995	8%
Insjön Ö	1218	9%
Siljansnäs	1528	12%
Tällberg mfl	1553	12%
TOT	13058	100%